

Nr 94.

Av herr **Svensson, Martin**, om anslag till inköp av respiratorer till beredskap vid barnförlammningsepidemier.

De senaste årens barnförlammningsepidemier och särskilt då fjolårets ha aktualiserat frågan om åtgärder att lindra respirationsförlamningens fasor för den sjuke. »Respirationsförlamningarna äro», har en medicine professor i Stockholm skrivit, »på grund av det ofta fullständigt bibehållna medvetandet ej sällan obeskrivligt plågsamma och ej så litet påkostande för omgivningen att åse. Den, som varit med om dylika fall, där den sjuke, nyss en kraftig och stark man, nu ligger med det klaraste medvetande om sitt eget tillstånd och allt som försiggår, tydligt förnimmande, hurusom en allt starkare och starkare oförmåga att andas gör sig gällande och får den flämtande utsagda bönen, 'stöt kniven i mitt hjärta', tager sannerligen ett mer än sorgligt minne från sjukbädden.» En annan framstående läkare i Stockholm yttrar om liknande förlamningsfall, att de citerade orden ej äro för starka och att han av behandlade fall »fått en djupt ristad bild av den ångest och smärta, som drabbar de sjuka och döende och även förmedlar sig till deras omgivning».

Det enda medel mot respirationspauser, som f. n. finnes, är den konstgjorda andningen, som antingen gives manuellt eller maskinellt. Manuell konstgjord andning kan med gott resultat ges under kortare tider, t. ex. vid transport av den sjuke. Flera behjärtansvärda sådana transportförsök ha gjorts i vårt land på senare tid. Men en under längre tid fortsatt sådan behandling är mycket ansträngande för den sjuke, som bl. a. icke kan vila ordentligt, och kräver dessutom tillgång till mycken och god personal.

Andningsmaskinen har i motsats härtill i vissa senare konstruktioner visat sig kunna ge jämna och rytmiska andningsrörelser under lång tid utan att anstränga patienten eller personalen eller bereda honom obehag. De ha också visat sig mycket driftsäkra.

De slutsatser angående effekten på den sjuke, som behandling med andningsmaskin haft, ha i en medicinsk tidskrift (Hygiea, överläkaren doktor Rolf Bergman) sammanfattats med ledning av erfarenheter, vunna t. o. m. år 1935, i följande huvudpunkter:

- 1) Respiratorn synes kunna vara livräddande i vissa fall, som annars icke eller endast med största svårighet skulle kunna hållas vid liv.
- 2) I fall, som sluta dödligt, befriar respiratorbehandlingen den döende och hans omgivning från fasorna av en kvävningssdöd och ger även på andra sätt betydande lindring. Även tidsvinsten (för den döende) är mången gång värdefull.

3) Tillgången till respiratorn ger läkare och allmänheten en mycket värdefull trygghetskänsla vid barnförlamningsepidemier.

De erfarenheter rörande respiratorns verkningar, som under 1936 års epidemier vunnits, torde helt överensstämma med och verifiera ovan nämnda omdömen.

Medan till för något år sedan blott några få stycken respiratorer funnos vid svenska sjukhus, ha åtskilliga landsting vid fjolårets sessioner beslutat inköpa eller gå i författning om inköp av andningsmaskiner. De förpliktelser, som i första hand åvila landstingen att sörja för de sjuka och lindra deras lidanden, göra det angeläget att samtliga landsting så fort som möjligt anskaffa minst en respirator. Så sällan som dylika normalt torde behöva komma till användning men också med hänsyn till det behov av flera sådana inom samma område, som i fall av svår epidemi kan uppstå, måste det betraktas som högeligen önskligt att respirator anskaffas i beredskap. Dessa böra i så fall vara portativa och utplacerade på lämpligt sätt i landet, så att de snabbt kunna tagas i bruk av det sjukhus, som måst rekvirera en respirator. Att uppsätta och bekosta dessa beredskapsrespiratorer bör vara ett statens intresse, icke blott med hänsyn till frågans ömmande vikt utan även på grund av önskvärdheten att låta den centrala sjukvårdsmyndigheten fritt kunna disponera dem alltefter förekommande behov. Då jag finner det synnerligen viktigt att sjukvårdsväsendet i händelse av nya epidemier står bättre rustat än hittills för att förskona de sjuka från fasansfulla lidanden, tvekar jag icke att föreslå, att riksdagen omedelbart ställer medel till Kungl. Maj:ts förfogande för att skyndsammast kunna beställa och inköpa erforderligt antal andningsmaskiner för den centrala beredskapen. Med hänsyn till att de portativa respiratorerna betinga något lägre pris än de fasta, torde ett anslagsbelopp å 40 000 kronor medge inköp av sex å åtta apparater.

Med åberopande av vad jag sålunda anfört, får jag hemställa,

att riksdagen under femte huvudtiteln ville till inköp för statens räkning av respiratorer till beredskap vid barnförlamningsepidemier uppföra ett reservationsanslag å 40 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1937.

M. Svensson.